

МАКЕДОНИЯ

Листъ за Политикъ и Книжевноста.

Подписка-та на спомоществованія-та става въ Паризградъ при Редактора и издателя на МАКЕДОНИЯ П. Р. Славейкова, при Одунъ-Канѣж № 68. А по азисъ при отреденитъ настоятели, които и отговарятъ за вѣстникъ-та. — Стати и писма за обществени работи вѣстникъ-та се безъ платж, а за частни извѣстия плаща се по единъ гр за редѣне.

На настоятели-та се устѣква по петъ на сто отъ цѣнѣта на спомоществованія като събиратъ отъ три спомоществованія на горѣ

Първото шестмѣсечие на листъ-та ни върши вече отдавна, но ето че и днесъ мнозина още отъ спомоществованія-та ни казватъ да ни издѣля въ годишникъ-та стойностъ на спомоществованія-та си: прѣдъ тежкитъ разходи които сме задѣлени да правимъ единъ денъ за поддържаніе на листъ-та, оскуднитъ средства които имаме и положеніе, това не е осѣлкъ естество за листъ-та, и ний сме задѣлени да извѣстимъ че това не е опасностъ спомоществованіето на РЕД.

къ по Въпросъ за Екзарха.

Тойзи въпросъ, който даде прилика едно отъ застъпванія на привременитъ Свѣтъ, да станѣтъ нѣкои приключения, които ний съ жалостъ ся прихвѣли да обнародваме само и само ний я рѣдупазимъ за напредъ нашитъ цѣли отъ подобни неприличія, истинитъ въпросъ прѣдлагами пакъ и днесъ възвѣстеніето на нашитъ читатели, за ся излизъ по-добрь, и да ся изложатъ неговитъ добри и полезни слѣдствия, уря ф. които да ся възползуваме, както и съ приналежитъ му сѣтливимъ, които да отгря ся.

Ний отъ начало поддържаме промѣна-та на Екзарха, защото въ това постановѣна нѣма единственото условіе на правеніето на народнитъ ни правѣ, които благоволи да въстанови Честното ний Правителство, и прѣградитъ издори, които може да произлизатъ отъ неудоволговѣнитъ страсти, отъ издученитъ корыстолюбивы замысли, и извѣненитъ честолюбивы стремленія. Тѣзи наши мысли и прѣдначертанія толкозъ повече ся убѣжавани, колко знаемъ, че между нашитъ народъ е разпространѣнъ единъ нетърпеливъ, тѣй кажемъ, духъ, по който обыкновенно ний отъ насъ нетърпи лесно онѣзи отъ тѣ, които стоатъ по-на високо.

Но нека викинемъ още въ тойзи въпросъ, да издиримъ слѣдствията, които да виждамы всякой денъ въ случай, да ся установи щото Екзархъ-тъ е пожизненъ, а пакъ членове-тъ на Свѣтъ-тъ промѣняеми.

Единствената причина, за която ний още искамы Екзарха промѣняеми да не бы той да добие една тѣ-та въ власть, която да стане гибелна на нѣмъ и изворъ на непрѣтанны раздоръ и изворъ на непрѣтанны раздоръ и гоненія. И въ обще и въ частъ ний не сме да ся усрѣдоточи въ ся вѣстникъ-та въ власть, съ който е на нѣмъ Българската Екзархія, и той ще ний шува всичко.

Ако направимъ да ся разбере по-лесно нѣмъ казвамы, нека прѣдположимъ, че

анъ и неизмѣненъ, а всичкитъ други привременны. Постояннитъ свѣщенникъ безъ да нѣа никакво прѣвѣсходство надъ другитъ или по чинъ, или по достоинство-то си ще сполучи постепенно чрѣзъ сѣщеніята си, чрѣзъ позиваніето на дукъ-хъ на християнитъ, и чрѣзъ други срѣдства да стане той, глава и началникъ на всичкитъ свѣщенники, които сѣ сж принудени щѣтъ-не-щѣтъ да ся почитатъ и да исполняватъ неговитъ заповѣди, или да даватъ поводъ на крамоли и разпогласія чрѣзъ непокорностъ-тъ си между жителитъ на истинитъ градъ. Мислимъ, че този примѣръ между свѣщенникитъ на единъ градъ доста добрь уяснява думи-тъ ний.

Но ний гледамы още иститъ събитія и въ гражданското управленіе? Колко сиромасы селяны пицатъ отъ злоупотребленія, и грабительства на нѣкои си отъ Азизитъ. Колко семейства ся разориватъ, колко членове-тъ ся опираватъ отъ онѣзи, които въ името на народъ-тъ сполучаватъ да съдѣятъ на мезлишкитъ съдѣища, и то защото си присвоаватъ правото да ся заковатъ за всегда на поста си. Въруваме, че истинитъ началства съзиратъ угнетеніята, които сгра-да до нийтъ народъ отъ такъви несподобни, които прѣвращатъ правото на народа, да участвува въ гражданското управленіе, въ тѣхенъ башинъ имотъ, и тѣй затѣстватъ съ потѣтъ на сиромаша, и съ съзидатъ на опираваніи-тъ.

Всякой управитель колко способенъ и да е нѣа нужда отъ единъ волителъ, тѣй да кажемъ, въ кръгъ-тъ на областитъ работи, нѣа нужда да запознѣе лицата и царскитъ подданици, които ся повѣрени на негово управленіе. Такъвъ волителъ услужливъ и готовъ на нѣмъ ся выжигъ единъ отъ постоянитъ Азизы, който добива тѣй вліаніе надъ духъ-тъ на управителя, задъ когото върши сичко, и достига еднакъ такъвъ силъ единъ простъ Азиза, когото законъ-тъ не дава освѣнъ твърдъ ограниченъ прѣимущество и правдини, и който всяка година може да ся промѣни, и да ся замѣни съ другыго. Нека помислимъ читателитъ ни какъвъ огромя силъ може да расположи самийтъ управитель, ако той бѣше постоанъ, и членове-тъ на мезлишкитъ да ся промѣнява, както става сега. Екзархъ-тъ ся на нѣмъ въ истото отношеніе къмъ съборнитъ членове, въ каквото ся на нѣмъ областнитъ управители къмъ мезлишкитъ членове, и негово-то вліаніе надъ духъ-тъ на всичкитъ съборны членове ще да е толкози огромя, щото тѣ да не сж друго нѣщо освѣнъ безгласны рыбы прѣдъ него. А непосредствено слѣдствие на туй положеніе е безсиліето на съборнитъ членове, и всемогуществото на Екзарха и самопроизволното извършваніе на всичко, което ся касае до Българекитъ черквъ; защото не ще да нѣа отъ нѣмъдъ си ни най малкъ прѣткъ.

Може обаче нѣкой да помисли, че съборнитъ Владыци поддържани отъ народа могатъ да противопоставятъ силѣтъ отпоръ противъ властолюбивы замысли и дѣйствія на Екзарха. Ний сме увѣрени, че тѣзи подпорка отъ страна на народа е повече мечтателна, нежели дѣйствителна. Защото, за да може народъ-тъ да земе участие въ борбѣ-тъ противъ Екзарха, който нарушава народнитъ ни правдини, трѣба да ся избере прѣдставителъ, които да дойдѣтъ въ Паризградъ за да издѣлѣватъ съгласно съ членове-тъ на Съборъ-тъ отдалеченіето на Екзарха.

дойдѣтъ въ Паризградъ трѣба да нѣа прѣдварителното съзиданіе на Честното ний Правителство, което може да ся издѣлѣва отъ Екзарха, примѣнитъ началникъ на народа, припоизнатъ отъ странъ на Правителството. Сега пытамы да ли ще нѣмъ Екзархъ-тъ да попроси отъ Правителството съзиданіе, за да ся събератъ въ Паризградъ прѣдставители, да испитатъ неговото поведѣніе? Кой е той, щото съ своитъ рѣдъ да обори себе си, на нѣмъ-ніята си, и желаніята си, за осъществѣніето на които той дълго врѣме ся е трудилъ; естествено членове-тъ гледа какъ да ся въсправи, а не какъ да падне.

Но пакъ може нѣкой да помисли, че онова, което не могатъ да направятъ народнитъ прѣдставители, понеже не ще нѣмъ възможностъ-тъ да ся събиратъ въ Паризградъ, туй могатъ го извърши Българитъ които живѣятъ въ Паризградъ и които отъ положеніето си, още отъ достоинството си, отъ ежедневитъ надзоръ на работитъ, ще пнатъ и силъ достаточна, и причины благословны да отстранѣтъ отъ Екзархеското достоинство злоупотребители на народнитъ ни правдини.

Оставамъ на странъ въпросъ-тъ, да ли въ Паризградъ нѣа едно достаточное жителство Българи, щото да нѣмъ отетѣ-нимъ отъ нашъ странъ правото да ся пореждатъ, да възвизаватъ, и да свалѣтъ Екзарха. Оставамъ, че ний въ Паризградъ не сме друго нѣщо, освѣнъ едни прости гости, но работата е можемы ли ний на постоанитъ тукашны жители, да отетѣнимъ правото да управляватъ судѣитъ на единъ народъ подъ религиозенъ и народенъ видъ. Когато тѣ сътолкови малобройны сра-винително събѣлѣтъ маса на Българскитъ народъ, щото нѣмъ да сме много далечъ отъ негилѣтъ ако кажемъ че на всякой Българинъ жителъ въ Паризградъ пада ся по единъ милионъ отъ възкашны Българи.

Ний мислимъ че и много да бѣхъ на брой, пакъ не трѣба, да повѣримъ народнитъ си интереси на грыжѣ-тъ на паризградѣ-тъ. Защото тѣ полѣка лека ще забравятъ че всичко, което вършатъ, произсѣга отъ правдинитъ на народа, които въстанови Честното ний Правителство, и ще зематъ да върватъ, че тѣмъ принадлежатъ правдинитъ на народа и слѣдователно че тѣ могатъ да ги располагагъ споредъ както нѣмъ свикне. Жалостно, по истинно свидѣтелство на нашитъ думи могатъ да зематъ читателитъ ний отъ ерменцитъ и гръцитъ; тѣ, като ся на нѣмъ въ срѣдоточіето на тѣхнитъ народона-чалникъ, сполучили сж да играйтъ пър-вѣтъ ролѣ въ народнитъ си работи. Тѣ узаконяватъ, тѣ испѣлѣватъ, тѣ вършатъ всичко. Едни отъ тѣхъ бѣватъ послѣдователи на настоящето состояніе на работитъ, други бѣватъ усердни ревнители за по-добро то управленіе, и улучшеніе на онѣй що е зѣлъ положено. Първитъ, като мислятъ всичко добро, противостоятъ на всяко мѣнѣе за промѣненіе на настоящето, това което никакъ не принагъ на нѣмъ-начавѣтъ. И тѣ ся въздига една непрѣривна борба помежду нѣмъ и противодѣ-ствие едни на други, което нѣа твърдъ нагубны слѣдствия за тѣзи народы.

Ако прочее и ний оставимъ народнитъ си работи въ рѣдѣ-тъ на царегра-жданитъ, нѣмъ ли да ся случи истото, което става и между другитъ народы? Нѣмъ ли и тукашны наши сѣнародници да ся на нѣмъ въ едно постоянно съ-ревнованіе и съперничаніе, което да нѣа слѣдствия си върху вържеитъ на общи-тъ работи? Нека ся не лѣжимъ, сажитъ

ствія между кой и да е народъ.

То е единъ естественъ законъ, но неизмѣненъ.

Едно такъво устройство на работитъ, каквото съществувѣ днесъ между гръци-тъ и арменокатолицитъ, ще породѣ едно съсловіе отъ членове-тъ съ прѣимущества, които задъ Екзархъ-тъ ще движатъ и управлѣватъ управителитъ машини на Екзархитъ-тъ, ще раздаватъ чиновѣтъ и проч. Съ други думи ще ся съставѣтъ и у насъ Логотетовцы, Мисеянецы, и други подобны тупѣдцы, които, както знаемъ, мѣ-сѣхъ, че общата грѣцка касса бѣше тѣхна, и за това бъркажъ непаказано въ нѣмъ.

А пакъ Екзархъ-тъ ще е принуденъ, да своля главъ прѣдъ волѣ-тъ на оногъ който е по-опасенъ и вѣхъва по-големы причины за страхуваніе, пакъ той нещѣ може да ся закрѣпи на прѣстолѣ-тъ си, и тѣй ще нѣмъ именѣо единъ духовенъ началникъ Екзархъ, а задъ него ще ся крѣйтъ единъ и двама фесліи Екзарси, които съ рѣдѣтъ на духовнитъ ни началникъ ще развързватъ кесіи-тъ на другитъ Българи, за да знайтъ какво ся на нѣмъ въ тѣхъ, и споредъ пуждѣ-тъ, да употребяватъ онова което нѣмъ въ тѣхъ. Както въ естествени-тъ свѣтъ гледамы обыкновенно, че около высокитъ дървѣя ся обвиватъ едни паразитны растенія, които покрыватъ съ-вѣжъ дървѣята, сякото става и въ мор-скитъ свѣтъ — около высокитъ постове въздигатъ ся едни други паразиты, които загдушаватъ самытъ постъ. Такъви паразиты ще ся породѣтъ и между насъ. Ако до сега не сме ги имали, то произхо-ждаше отъ нѣманието на подпоркѣ, въз-дигѣте подпоркѣ-тъ, турѣте основѣ-тъ и тогазъ ще видѣте, че отвѣдѣжъ ще из-ликиятъ и паразитнитъ растенія, които напоявани съ потѣтъ и трудъ-тъ на Българ-скитъ народъ ще ся възвизатъ толкози високо, щото ще покрѣйтъ и самѣтъ подпоркѣ, и тогазъ онова което сме нѣ-скили за добротѣ на народа, ще да стане въ зло за него, и ако отъ сега ся непромысли какъ може да ся отстранѣ това зло, неспѣлѣ всичкитъ трудове ще бѣдѣтъ напраздно.

“Донески на “Македонія.”

ЩО СЯ ВЪРНИ ВЪ КРАИЩАТА НА СРЪ-ДИНЪ-ГОРЪ. (27 Юли 1870. — Оберитъ ип-акъ още не сж прѣстанѣли. Запѣра нѣкой отъ почтенитъ шумковцы проводи извѣстіе на Г-на Видѣ въ Сойчѣкъ да нѣмъ проводи цар-вузи, хлѣбъ, парѣ и незнамъ что; Кър-агасж Етем-чавушъ, като ся на нѣмъ тамъ въ това врѣме, събрахъ селенитъ за да прислѣдѣтъ разбойницѣ-тъ, и веднага тѣ ведѣ съ него грѣсѣли изъ горѣ-тъ — кой съ брадѣжъ, кой съ дѣрво — да ги трѣсѣтъ; но онѣа сынковци, вѣщи въ зѣна-та, знайтъ гдѣ и какъ да ся скрѣйтъ та токо тѣй лесно не минувѣтъ на рѣжъ. Многобройна пѣтера ся завържала безъ никакъвъ успѣхъ. И до днесъ още двама запѣ-тиста стоатъ и вардѣтъ въ селото, а сиромѣ-хѣтъ Видѣ не смѣ да си покаже главѣ-тъ отъ селото навѣтъ.

Има и много още за писваніе, но врѣме неостава и азъ щѣ ся ограничъ само въ слѣ-дѣ-тъ нѣмъ-прѣмѣжъ повикъ.

Снощъ двама куладжѣя послали отъ Кър-а-гасж до Аджарскитъ мюдюринъ писмо, по ка-то бѣше вече късно, тѣ хванѣли въ Рахманліи едно пѣганче, и го проводици да занесе въ Аджаръ писмото, а пакъ тѣ отишли да ся па-зѣтъ кулажъ; но пѣганчето като залѣзѣ въ горѣ-тъ вижда да ся испрѣчатъ отпѣрѣвъ му-трѣна въоружены горацы, когѣму излизавѣтъ: “Нейере гѣдѣйорсу-тъ бе!” — Мектибѣ гѣтюрмѣе Аджара гѣдѣйорумъ. — Версия шо мектибѣ! — и то нѣмъ го подѣло, а единѣй отъ тѣхъ вед-лага пѣтѣжѣтъ стрѣлѣжѣ-тъ за да го скѣстри; но благодареніе на другитъ, пѣганчето оцѣ-лѣло: “Аманъ! Гѣлѣ ете, — казѣлъ добродѣ-телнитъ разбойникъ на другѣ-тъ си — Ичѣне

48
25
27
175
1820

